

Likkutei Sichos

Volume 16 | Hachodesh Source Sheet

X.

ו. שמות י"ב:ב'

הַתְבַשׁ הַזָּה לָכֶם רֹאשׁ חֶדָשָׁיִם רִאשׁוֹן הוּא ׁלָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשְּׁנָה:

Shemos 12:2

This month [Nissan] shall be to you the beginning of months. It is the first for you of the months of the year.

x"ע"א ע"ב – צ"א ע"א 2.

איבעיא להו תדיר ומקודש איזה מהם קודם תדיר קודם משום דתדיר או דלמא מקודש קדים דקדיש. תא שמע תמידין קודמין למוספין. ואף ע"ג דמוספין קדישי אטו שבת למוספין אהנאי לתמידין לא אהנאי. ת"ש מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש למוספי דידיה אהני למוספי שבת לא אהני. (רש"י: מוספי דידיה אהני למוספי שבת לא אהני.

Tractate Zevachim 90b - 91a

GEMARA: A dilemma was raised before the Sages: The *mishnayot* (89a) taught that a frequent offering precedes other offerings, and also that an offering of greater sanctity precedes others. If there is a frequent offering and an offering of greater sanctity to be sacrificed, which of them precedes the other? Does the frequent offering take precedence, due to the fact that it is frequent, or perhaps the offering of greater sanctity takes precedence, as it is of greater sanctity? The Gemara suggests: Come and hear the ruling of the first mishna in this chapter, that the daily offerings precede the additional offerings because they are frequent.

And even though the additional offerings are of greater sanctity, as they are sacrificed due to the sanctity of Shabbat, the frequent offering precedes the offering of greater sanctity. The Gemara rejects this proof: Is that to say that the sanctity of Shabbat affects the sanctity of the additional offerings but does not affect the daily offerings brought on Shabbat? Rather, the sanctity of Shabbat elevates the sanctity of the daily

offerings as well, and as both are of equal sanctity, the frequent daily offering precedes the additional offerings.

The Gemara cites another proof: **Come** and **hear** the continuation of this mishna: The **additional Shabbat offerings precede** the **additional New Moon offerings** because they are more frequent, despite the fact that the New Moon elevates the sanctity of its additional offerings. The Gemara rejects this proof in a similar manner: **Is that to say** that the sanctity of the **New Moon affects** the sanctity of **its additional offerings** but **does not affect the additional offerings of Shabbat?** These additional offerings are also imbued with the sanctity of the New Moon.

3. ראש השנה י' ב:

תַּנְיָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בְּתִשְׁרִי נִבְרָא הָעוֹלֶם בְּתִשְׁרִי נוֹלְדוּ אָבוֹת... בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה בָּטְלָה עֲבוֹדָה מֵאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם בְּנִיסָן נִגְאֲלוּ בְּתִשְׁרִי עֲתִידִין לִיגָאֵל. רַבִּי יְהוֹשָׁעַ אוֹמֵר בְּנִיסָן נִבְּרָא הָעוֹלֶם בְּנִיסָן נוֹלְדוּ אָבוֹת... בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּטְלָה עֲבוֹדָה מֵאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם בְּנִיסָן נִוֹלְדוּ אָבוֹת... בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּטְלָה עֲבוֹדָה מֵאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם בְּנִיסָן נִוֹלְדוּ אָבוֹת... בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּטְלָה עֲבוֹדָה מֵאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם בְּנִיסָן נִוֹלְדוּ אָבוֹת... בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה בְּטְלָה עֲבוֹדָה מֵאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרִים בְּנִיסָן נִוֹלְדוּ אָבוֹת... בְּרֹאשׁ הַשְּׁנָה בִּטְלָה בְּיִם בְּנִיסָן עִתִּידִין לִיגָּאֵל.

Rosh Hashanah 10b

It is taught in a *baraita* that the *tanna'im* disagreed about this point: Rabbi Eliezer says: In Tishrei the world was created; in Tishrei the Patriarchs were born... on Rosh HaShana our forefathers' slavery in Egypt ceased; in Nisan the Jewish people were redeemed from Egypt; and in Tishrei in the future the Jewish people will be redeemed in the final redemption with the coming of the Messiah.

Rabbi Yehoshua disagrees and says: In Nisan the world was created; in Nisan the Patriarchs were born... on Rosh HaShana our forefathers' slavery in Egypt ceased; in Nisan the Jewish people were redeemed from Egypt; and in Nisan in the future the Jewish people will be redeemed in the final redemption.

ב.

4. תנחומא בובר, בראשית י"א

אמר ר' יצחק לא היה צריך לכתוב את התורה אלא מהחדש הזה לכם, ולמה כתב מבראשית, להודיע כח גבורתו, שנאמר כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים (תהלים קיא ו).

Midrash Tanchuma Buber, Bereshit 11

R. Isaac said: It was only necessary to write the Torah from < the words > (in Exod. 12:2): THIS MONTH SHALL BE FOR YOU.²⁸ I.e., from where the actual commandments begin. Why did he write from < the words > (in Gen. 1:1): IN THE BEGINNING? To make known his mighty power. Thus it is stated (in Ps. 111:6): HE HAS DECLARED TO HIS PEOPLE THE POWER OF HIS WORKS IN GIVING THEM THE HERITAGE OF THE GENTILES.

5. שמות רבה ט"ו:י"א

דָּבָר אַחֵר, הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם. הַדָא הוּא דִּכְתִיב)תהלים לג, יב) אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר ה' אֱלֹהָיו, מִשֶּׁבָּחַר הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, קָבַע בּוֹ רָאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשָׁנִים, וּכְשֶׁבָּחַר בְּיַעֻקֹב וּבָנָיו קָבַע בּוֹ רֹאשׁ חֲדָשִׁים שֶׁל גְּאֻלָּה שֶׁבּוֹ נִגְאֲלוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וּבוֹ עֲתִידִין לִגָּאֵל.

Shemos Rabbah 15:11

...When G-d chose His world, He established 'heads of months' and 'heads of years.' When G-d chose Jacob and his children, the Jewish people, He established the 'head of the month of redemption' (the first day of the month of Nissan, the month of the Shemos).

6. דברים כ"ו:ט"ז

הַיָּוֹם הַזָּה ה' אֱלֹק'רְ מְצַוְּךְּ לַעֲשׂוָת אֶת־הַחָקִּים הָאֵלֶה וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים וְשְׁמַרְהָּ וְעָשִׂיֹתְ ֹאוֹתִים בְּכָל־לְבָבְךּ, וּבְכָל־נַפְשֶׁרְ: **רש"י: היום הזה ה' אלקיך מצוך.** בָּכָל יוֹם יִהִיוּ בִעִינֵיךְ חֲדָשִׁים כִּאָלוּ בוֹ בַיּוֹם נִצְטַנֵּיתַ עֵלֵיהֶם (תנחומא):

Devarim 26:16

Hashem your G-d commands you this day to observe these laws and rules; observe them faithfully with all your heart and soul.

Rashi: היום הזה ה' אלהיך מצוך THIS DAY HASHEM THY G-D COMMANDETH THEE — This suggests: each day they (G-d's commandments) should be to you as something new (not antiquated and something of which you have become tired), as though you had received the commands that very day for the first time.

۲.

7. משנה אבות ב':י"ב

רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֶר, יָהִי מַמוֹן חֲבֶרָךָ חַבִיב עַלֶיךָ כְּשֶׁלֶּךְ, וְהַתְקָן עַצְמָךְ לֹלְמֹד תּוֹרָה, שָׁאֵינַה יְרְשַׁה לַךְ. וְכַל מַעֲשֶׂיךְ יִהִיוּ לְשֶׁם שְׁמַיִם:

Pirkei Avot 2:12

Rabbi Yose said: Let the property of your fellow be as precious unto you as your own; Make yourself fit to study Torah for it will not be yours by inheritance; And let all your actions be for [the sake of] the name of heaven.

8. משלי ג':ו'

בַּכַל־דָרַכֵיךְ דַעָהוֹ וְהוֹא יִיַשֶׁרְ אִרְחתֵיךְ:

Mishlei 3:6

In all your ways acknowledge Him, And He will make your paths smooth.

9. בראשית א':א'

ּבָראשָׁיִת בָּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיָם וְאֵת הָאֶרץ:

Bereshis 1:1

In the beginning G-d created the heaven and the earth.

ה.

'נא': רש"י על בראשית א':א'

בראשית. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לֹא הָיָה צָרִיךְ לְהַתְחִיל אֶת הַתּוֹרָה אֶלֶא מֵהַחֹדֶשׁ הַזֶּה לֶכֶם, שָׁהִיא מִצְוָה רְאשׁוֹנָה שָׁנִּצְטַוּוּ בָּה יִשֹׂרָאֵל, וּמַה פַּתַ מָעֲשִיוּ הָגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לֶהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם (תהילים קי"א), שָׁאִם יֹאמְרוּ אָמּוֹת הָעוֹלֶם לְיִשְׁרָאֵל לְשָׁרָאֵל פָתַם בָּבְרָאשִׁית? מְשׁוּם כֹּחַ מַעֲשָׂיו הָגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לֶהֶם נָּחְ הָאָרֶץ שֶׁל הַקְבָּ"ה הִיא, הוּא בְרָאָה וּנְתָנָה לַאֲשֶׁר יָשַׁר בְּעִינְיוּ, לְסְטִים אַתֶּם וּנְתַנָה לַנִּה לַנִּה לָנִה:

Rashi on Bereshis 1:1

בראשית IN THE BEGINNING — Rabbi Isaac said: The Torah which is the Law book of Israel should have commenced with the verse (Shemos 12:2) "This month shall be unto you the first of the months" which is the first commandment given to Israel. What is the reason, then, that it commences with the account of the Creation? Because of the thought expressed in the text (Tehillim 111:6) "He declared to His people the strength of His works (i.e. He gave an account of the work of Creation), in order that He might give them the heritage of the nations." For should the peoples of the world say to Israel, "You are robbers, because you took by force the lands of the seven nations of Canaan", Israel may reply to them, "All the earth belongs to the Holy One, blessed be He; He created it and gave it to whom He pleased. When He willed He gave it to them, and when He willed He took it from them and gave it to us" (Yalkut Shimoni on Torah 187).

.1

11. בראשית רבה ח'

וֹ וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים נַעֲשָׂה אָדָם - בִּמִי נִמְלֶךְ... רַבִּי יָהוֹשָׁעַ דְּסְכְנִין בְּשֶׁם רַבִּי שִׁמוּאֱל אָמֵר, בְּנַפְּשׁוֹתָן שֶׁל צַדִּיקִים נִמְלֶךְ.

Vayikra 5:13

And G-d said, "Let *us* make Man" With whom did Hashem consult? [For "let *us...*" suggests there were *others* involved.]...R. Joshua of Siknin said in R. Levi's name: He took counsel with the souls of the righteous... It is they with whom He consulted before creating the world.

12. מגיד דבריו ליעקב א':א'

אר"י לא היה צריך להתחיל התורה אלא מהחודש הזה לכם כו'. ולמה גילה להם מעשה בראשית מפני שאמרו נעשה ונשמע ע"ד שארז"ל ישראל עלו במחשבה קדימת הרצון היה בשביל שיהיו ישראל צדיקים בכל דור ודור צמצם הש"י כביכול את בהירותו כדמיון אב המצמצם את שכלו ומדבר דברי קטנות בשביל בנו הקטן. וגם כל מדות מעשה נערות נולדים בהאב שאוהב את מעשה נערות כדי שיהיה להבן תענוג ומפואר אצלו ובהקב"ה העבר והעתיד הם שוים אצלו והיה הקב"ה מתענג ממעשה הצדיקים וצמצם את עצמו צמצם נקרא חכמה כי החכמה הוא מאין תמצא ע"ד החכמה מאין תמצא והצמצום היה בשביל ישראל וגם

האהבה גרמה את הצמצום.

13. בראשית רבה א':ד'

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים, שִׁשָּׁה דְבָרִים קָדְמוּ לִבְרִיאַת הָעוֹלֶם, יֵשׁ מֵהֶן שֶׁנָּבְרְאוּ, וְיֵשׁ מֵהֶן שֶׁעָלוּ בַּמַּחֲשָׁבָה לְהִבָּרְאוֹת... הָאָבוֹת חְנִישׁ מֵהֶן שֶׁנָּאֲמֵר כַּעֲנָבִים בַּמִּדְבָּר וגו'. יִשְׂרָאֵל מִנַּיִן, שֶׁנָּאֱמֵר זְכֹר עֲדָתְרְּ וּבִית הַמִּקְדָשׁ וּשְׁמוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ, עָלוּ בַּמַּחֲשָּׁבָה לְהִבָּרְאוֹת, הָאָבוֹת מִנַּיִן, שֶׁנָּאֱמֵר כַּעֲנָבִים בַּמִּדְבָּר וגו'. יִשְׂרָאֵל מִנַּיִן, שֶׁנָּאֱמֵר זְכֹר עֲדְתְרְּ קַנִּיתַ קֵדֶם...

Bereishis Rabbah 1:4

"In the beginning of G-d's creating..." - Six things preceded the creation of the world; some of them were created and some of them were decided to be created... The Patriarchs, Israel, the Temple, and the name of the Messiah were decided to be created. How do we know the Patriarchs were? As it says (Hosea 9:10): "Like grapes in the wilderness etc." How do we know Israel was? As it says (Tehillim 74:2): "Remember your congregation, whom you purchased from old"...

14. אור תורה > בראשית > ו'

נעשה אדם בצלמנו וגו'. פי', על דרך משל אדם שיש לו בן, אף שהבן עבר מכנגד פניו והלך מאתו, עם כל זה נחקקה הצורה של הבן במחשבה של האב. אך מי שלא היה לו בן מעולם, לא יכול לומר שיהא נחקק במחשבתו צורת הבן שיהיה לו אחר כך, כי עדיין לא ראה אותו ולא הכיר צורתו. וזהו דרך בני אדם. אבל אצל השם יתברך שייך זה לומר אף קודם שנבראו ישראל היה נחקק צורתם במחשבה, כמ"ש רז"ל ישראל עלה במחשבה, כי אצלו יתברך העבר והעתיד א'.

וזהו שאמר הכתוב נעשה אדם, [רצה לומר] אלו ישראל הנקרא אדם, בצלמנו, פי' באותו צלם וצורה שהיה נחקק במחשבה. וזהו כדמו"תינו, רצה לומר באותו דמיון שהיה במחשבה קדומה, עתה נעשה אותו.
